

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра маркетингу, менеджменту та підприємництва

Підтверджую”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Антон Пантелеймонов
2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістрський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 073 Менеджмент

освітня програма Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

спеціалізація Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

вид дисципліни обов'язкова

факультет Економічний

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету ХНУ ім. В.Н.Каразіна

“ 26 ” червня 2020 року, протокол № 5

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Фоміна Є.В. – к.е.н., доцент кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва

Протокол від “ 20 ” червня 2020 року № 15

Завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ ім. В.Н.Каразіна

(підпис)

Вікторія СВТУШЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 23 ” червня 2020 року № 10

Голова методичної комісії Економічного факультету

(підпис)

Вікторія СВТУШЕНКО
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Антикризове управління” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки магістра (назва рівня вищої освіти)

спеціальності (напрямку) 073 Менеджмент

спеціалізації Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - формування компетентностей щодо антикризового управління діяльністю підприємства. Формування сучасного наукового світогляду та системи спеціальних знань у сфері антикризового менеджменту, вироблення вмінь та навичок в області побудови ефективної системи взаємодії на підприємстві.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Антикризове управління» є формування у магістрів **часткових загальних та фахових компетентностей:**

- ідентифікувати проблеми в організації, що пов’язані з кризовим станом, діагностувати кризу та обґрунтовувати шляхи виходу з кризи;
- здійснювати корегування методики прогнозування банкрутства з урахуванням специфіки галузей;
- виконувати вибір оптимальних методів діагностики банкрутства;
- виявляти й оцінювати ступінь впливу негативних факторів на фінансово-господарське положення підприємства;
- визначати та конкретизувати функції управління при виборі пріоритетів розвитку під час кризи;
- проектувати ефективні управлінські рішення, спрямовані на реалізацію антикризової стратегії;

1.3. Кількість кредитів - 4 кредита

1.4. Загальна кількість годин - 120 години

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й (2 рівень)	1-й (2 рівень)
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
14 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
46 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота, у тому числі	
год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

- застосовувати концепції, методи та інструменти менеджменту для результативного та ефективного управління організацією маркетингової та підприємницької діяльності підприємства;
- демонструвати вміння взаємодіяти з людьми та впливати на їх поведінку;
- використовувати професійно-профільовані знання, уміння й навички в галузі фундаментальних розділів економіки та менеджменту для прийняття обґрунтованих рішень з управління організацією та адміністрування, застосовувати базові знання професії на практиці;
- аналізувати виробничо-господарську та фінансову діяльність та визначати сучасні тенденції її розвитку, демонструвати навички консультування

з питань організації менеджменту на підприємстві, розробляти рекомендації з підвищення його ефективності;

- описувати принципи, а також існуючі та нові технології формування систем управління організацією та передбачати можливість адаптуватися до нових ситуацій (зміна законодавства, умов господарювання, ситуації на ринку тощо);

- застосовувати концепції, методи та інструменти менеджменту для результативного та ефективного управління організацією;

- встановлювати зв'язки між елементами системи управління організації;

- застосовувати навички обґрунтування та управління проектами, генерування підприємницької ідеї;

- практикувати використання сучасних інформаційнокомунікаційних технологій в управлінні;

- вміти аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації;

- вміти управляти організацією, її змінами, здійснюючи їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення, в тому числі у відповідності до міжнародних стандартів та рекомендацій моделей досконалості.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. КРИЗИ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ

1.1. Поняття кризи в соціально-економічному розвитку і причини його виникнення

1.2. Типологія криз

1.3. Ознаки кризи: розпізнавання і подолання

1.4. Людський фактор антикризового менеджменту

Тема 2. ТЕНДЕНЦІЇ ВИНИКНЕННЯ ТА ДОЗВОЛИ ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ

Тема 3. КРИЗИ В РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ

3.1. Загальні і специфічні, зовнішні та внутрішні фактори ризикованого розвитку організації

3.2. Виникнення криз в організації

3.3. Тенденції циклічного розвитку організації

3.4. Небезпека і ймовірність криз в тенденціях циклічного розвитку організації

Тема 4. ОСНОВНІ РИСИ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

4.1. Керовані і некеровані процеси антикризового розвитку

4.2. Можливість, необхідність і проблематика антикризового менеджменту

4.3. Ознаки та особливості антикризового менеджменту

4.4. Ефективність антикризового менеджменту

Тема 5. СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА В АНТИКРИЗОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

5.1. Роль стратегії в антикризовому менеджменті

5.2. Розробка антикризової стратегії організації

5.3. Реалізація обраної антикризової стратегії

5.4. Організація здійснення антикризової стратегії

Тема 6. БАНКРУТСТВО ЯК ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1. Поняття і ознаки банкрутства. Стадії провадження справи про банкрутство

6.2. Судові процедури, що застосовуються до боржника

Тема 7. МЕНЕДЖЕР З АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

7.1. Призначення і область діяльності менеджера в антикризовому управлінні

7.2. Модель менеджера антикризового менеджменту

7.3. Рольова структура діяльності менеджера в антикризовому управлінні

Тема 8. ДОСВІД АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У КРАЇНАХ З РОЗВИНЕНОЮ РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Кризи в соціально-економічному розвитку												
Разом за розділом 1		7	23									
Розділ 2. Стратегія і тактика в антикризовому менеджменті												
Разом за розділом 2		7	23									
Усього годин	120	14	46									

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Кризи у соціально-економічному розвитку	5
2.	Тенденції виникнення та подолання економічних криз	6
3.	Кризи в розвитку організації	6
4.	Основні риси антикризового менеджменту	6
5.	Стратегія й тактика в антикризовому менеджменті	6
6.	Банкрутство як правовий механізм регулювання підприємницької діяльності	6
7.	Менеджер в антикризовому управлінні	5
8.	Досвід антикризового менеджменту в країнах з розвиненою ринковою економікою	6

Разом	46
-------	----

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Кризи у соціально-економічному розвитку	
2.	Тенденції виникнення та подолання економічних криз	
3.	Кризи в розвитку організації	
4.	Основні риси антикризового менеджменту	
5.	Стратегія й тактика в антикризовому менеджменті	
6.	Банкрутство як правовий механізм регулювання підприємницької діяльності	
7.	Менеджер в антикризовому управлінні	
8.	Досвід антикризового менеджменту в країнах з розвинутою ринковою економікою	
	Разом	

6. Методи контролю

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

Форми контролю знань: До контрольних заходів вивчення дисципліни «Антикризове управління» належать: вхідний, поточний і підсумковий контроль (семестровий).

Вхідний контроль ставить за мету виявити базовий рівень підготовки до початку вивчення дисципліни.

Поточний контроль здійснюється з метою перевірки рівня знань на певних

етапах засвоєння навчального матеріалу у вигляді поточної комплексної контрольної роботи (науково-дослідного завдання).

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання у формі заліку, що складається в період, визначений навчальним планом та в терміни, передбачені розкладом.

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами до кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання комплексної контрольної роботи з конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних або індивідуальних завдань.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ		
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури
лекції	лекційна робота	виконання завдання під час лекції
практичні заняття	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи

	комплексна контрольна робота (ККР)	виконання ККР під час заліку за бажанням студента
--	------------------------------------	---

7. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен (залікова робота)	Сума
Розділ 1				Розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
5	5	5	5	5	5	5	5	20	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 - 100	відмінно	зараховано
70 - 89	добре	
50 - 69	задовільно	
1 - 49	незадовільно	не зараховано

8. Рекомендована література

Основна література

1. Долінський Л.Б., Сащук Д.П. Оцінка надійності підприємств: теоретикометодологічний підхід // Фінанси України. – 2008. – №1. – С. 108-117.
2. Кизим Н.А., Благун И.С., Копчак Ю.С. Оценка и прогнозирование неплатежеспособности предприятий : моногр. – Х.: ИД «ИНЖЕК», 2004. – 144 с.
3. Фінанси підприємств : підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 571 с.
4. Терещенко О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства // Економіка України. – 2003. – №8. – С. 38-44.
5. Тесленко Т.І., Мамонтова Г.В. Модель діагностики банкрутства підприємств машинобудівельної галузі // Фінанси України. – 2006. – №3. – С. 106-112.
6. Завод «Днепропресс» готовится к процедуре санации – Режим доступа: <http://www.dnpress.dp.ua/news/3/>. 28.01.2009.
7. Донцова Л.В. Никифорова Н.А. Анализ бухгалтерской отчетности : Учебное пособие для экон. ВУЗов .-М.: Финансы и статистика, 2005. – 528с.
8. Ковалев А.П. Диагностика банкротства. – Москва: АО «Финстатинформ», 1995. – 96 с
9. Череп А.В. Фінансова санація та банкрутство суб'єктів господарювання: Підручник. – К.: Кондор, 2006. – 380 с.
10. Іванова М.І., Потьомкін Д.М. Порівняння методів діагностування банкрутства // Економічний простір : Збірник наукових праць. – № 31. – Дніпропетровськ, 2009. – С. 184–200.
11. Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» №2343-ХІІ від 14.05.1993 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – №31. – ст.440

Додаткові

12. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент. Экспресс-курс / Ф. Котлер, К. Л. Келлер ; пер. с англ.; под науч. ред. С. Г. Жильцова. – 3-е изд. – СПб. : Питер,

2010. – 480 с.

13. Пріоритети сучасного менеджменту маркетингу : монографія / Семеняк І. В., Євтушенко В.А., Катаєв А.В. [та ін.] ; під наук. керів. д.е.н., проф. І.В. Семеняк. - Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2008. – 204 с.

14. Семеняк І. В., Євтушенко А. В. Финансовая результативность маркетинга / И. В. Семеняк, А. В. Евтушенко // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Економічна серія. – 2011. – № 943. – С. 162–167.